

Arbeids- og sosialdepartementet

Sendes elektronisk på www.regjeringen.no

Deres ref.:
15/4150-

Vår ref.:
036/16 OL

Dato:
19. februar 2016

Høring - forslag om endret fastsetting av grunnlaget for korttidsytelsene etter folketrygdloven kap. 8, 9 og 14 (sykepenger, foreldrepenger, svangerskaps- penger, omsorgs- og opplæringspenger og pleiepenger)

Vi viser til Arbeids- og sosialdepartementets høringsbrev av 20. november 2015 og særskilt brev hit av 3. desember 2015.

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) organiserer mer enn 8 000 utøvende musikere og musikkpedagoger m.m. Våre medlemmer arbeider i en rekke ulike konstallasjoner: Noen er heltids- eller deltidsansatt hos én enkelt arbeidsgiver mens langt flere er deltidsansatt hos flere arbeidsgivere samtidig, i enkelte tilfeller med opp til 6-7 samtidige arbeidsforhold. Andre er selvstendig næringsdrivende eller frilansere, og svært mange har inntekter fra kombinasjoner av inntekt som arbeidstaker, frilanser og/eller selvstendig næringsdrivende. Ansettelses- og oppdragsforholdene er ofte kortvarige, med hyppige skifter av arbeids- og oppdragsgivere.

Både sammensatte arbeidsforhold, kortvarige ansettelses- og oppdragsforhold og skiftende kombinasjoner av ulike inntektsarter er vanskelige å håndtere når det oppstår behov for å fastsette grunnlaget for inntektsavhengige korttidsytelser etter folketrygdloven. Vi har derfor gjennom mange år opparbeidet kompetanse for å gi informasjon og veiledning til våre medlemmer om deres rettigheter, og for å bistå medlemmer med klager på enkeltvedtak når det har vært nødvendig.

Med dette som bakgrunn har vi følgende merknader til det foreliggende høringsnotatet og endringsforslagene fra ASD:

Beregningsperioden for sykepenger (pkt. 5.2 i høringsnotatet)

Etter vår oppfatning vil departementets forslag om at beregningsperioden som hovedregel skal være tre måneder gi betydelig enklere regler enn nå. Vi kan heller ikke se at en slik endring har negative konsekvenser, verken for fast eller midlertidig ansatte, og MFO støtter forslaget.

Arbeidsmarkedet for en del av våre medlemmer, og for enkelte andre kunstnergrupper, er imidlertid slik at de må livnære seg av svært kortvarige arbeidsoppdrag, og ofte med noen dagers opphold mellom oppdragene. For mange av disse er det sjelden at kravet om fire ukers opptjeningstid for rett til sykepenger blir oppfylt. Musikere nytter gjerne oppholdet mellom oppdragene til egenøving og annen arbeidsrelatert virksomhet, uten at dette utløser rett til sykepenger. MFO etterlyser derfor en nærmere vurdering av hensiktsmessigheten med kravet om opptjeningstid og om det er mulig å regulere retten til sykepenger på en annen måte.

Arbeidsforhold med skiftende arbeidsperioder eller inntekter (pkt. 5.2.1)

Dersom hovedregelen blir endret slik departementet foreslår, kan MFO også støtte forslaget om å oppheve unntaksregelen for arbeidsforhold med skiftende arbeidsperioder eller inntekter. Se likevel merknadene til pkt. 7 om sykepengegrunnlaget når trygden yter sykepenger.

Varig lønnsendring i løpet av beregningsperioden (pkt. 5.2.3)

Departementets forslag om å videreføre unntaksregelen for arbeidstakere som har fått varig lønnsendring i løpet av de siste fire ukene, framstår derimot som mer problematisk.

Forslaget vil føre til at varig lønnsendring innenfor de to første månedene av den nye beregningsperioden ikke vil påvirke grunnlaget ut over effekten på gjennomsnittslønnen i perioden. Ved store lønnsendringer midt i beregningsperioden kan det gi et sykepengegrunnlag som avviker betydelig fra det faktiske inntektstapet. For mange av våre medlemmer med kortvarige arbeidsforhold og til dels vesentlige lønnsforskjeller i de enkelte arbeidsforholdene kan avvikene i noen tilfeller bli svært betydelige.

MFO vil derfor be om at denne bestemmelsen vurderes på nytt, og at det etterstrebes en løsning som i større grad tar hensyn til inntektsvariasjoner i hele beregningsperioden.

**Sykepengegrunnlaget når trygden yter sykepenger (trygdeperioden)
(pkt. 7 i høringsnotatet)**

MFO er enig i at sykepengegrunnlaget i trygdeperioden bør bygge på og være mest mulig likt sykepengegrunnlaget i arbeidsgiverperioden.

MFO støtter departementets forslag, med ett unntak:

Vilkår for fastsetting av sykepengegrunnlaget ved skjønn

Departementet foreslår å videreføre vilkåret om at omregnet årsinntekt må avvike mer enn 25 prosent fra innrapportert årsinntekt (nå pensjonsgivende årsinntekt) før sykepengegrunnlaget kan fastsettes ved skjønn til den årsinntekten som kan godtgjøres.

Etter vår erfaring oppleves et avvik på inntil 25 prosent som svært betydelig for personer som mottar sykepenger (eller foreldrepenger), og et slikt avvik kan bli meget merkbart dersom inntektene i utgangspunktet er lave eller svært skiftende. MFO vil derfor be om at dette vilkåret vurderes på nytt med sikte på større adgang til å bruke skjønn når det er avvik mellom «normal» inntekt og innrapportert inntekt.

Vi minner samtidig om at dette også gjelder de tilsvarende vilkårene for å fastsette sykepengegrunnlaget for selvstendig næringsdrivende og frilansere ved skjønn. For disse gruppene gjelder det dessuten et vilkår om at avviket må skyldes at «*arbeids-situasjon[en] eller virksomhet[en] er varig endret*» og vi vil be om at det vurderes å endre dette til et vilkår om at det er *inntektsforholdene* som må være varig endret.

Øvrige endringer (pkt. 9 i høringsnotatet)

Særlig om frilansere (pkt. 9.2)

Forslaget om å gi frilansere samme beregningsgrunnlag som for arbeidstakere er logisk i forhold til andre foreslåtte endringer, og vil i mange tilfeller være til gunst for frilanserne.

MFO støtter forslaget, men vi vil samtidig peke på at forutsetningen for at det skal fungere etter intensjonen er at oppdragsgiverne faktisk ivaretar den rapporteringsplikten som nå er innført. Ut fra våre tidligere erfaringer med en del oppdragsgivere

er det grunn til å anta at det ikke alltid vil være tilfelle, og vi vil be departementet vurdere om frilanserne selv kan rapportere inn inntekter dersom det mangler rapport fra enkelte oppdragsgivere.

Kombinert inntekt som frilanser og selvstendig næringsdrivende

Departementet foreslår at sykepengegrunnlaget for personer med kombinert inntekt som frilanser og selvstendig næringsdrivende skal fastsettes på samme måte som for personer som kombinerer ordinær lønnsinntekt (som arbeidstaker) og næringsinntekt.

Det gjeldende regelverket har lenge blitt kraftig kritisert både av MFO og andre kunstnerorganisasjoner og vi støtter den foreslåtte endringen.

Forsikringsordningen

Departementet bemerker i sammenheng med endringsforslaget også at ordningen for forsikring for tilleggssykepengene må tilpasses. MFO vil be om dette skjer på en slik måte at premien beregnes separat for hhv. frilansinntekten og næringsinntekten, etter de satsene som fastsettes for hver av inntektstypene.

Kombinert inntekt som arbeidstaker og frilanser (ikke omtalt i høringsnotatet)

Vi registrerer at departementet ikke foreslår noen endringer i ftrl. § 8-40 om kombinert inntekt som arbeidstaker og frilanser, og for denne kombinasjonen dermed opprettholder kravet om at «*Inntekt som frilanser regnes med bare dersom aktuell ukeinntekt som arbeidstaker etter § 8-28 avviker mer enn 25 prosent fra samlet pensjonsgivende årsinntekt etter § 8-30 andre ledd*».

For personer med lave og skiftende inntekter kan et sykepengegrunnlag eller foreldrepengegrunnlag hvor inntil 25 prosent av den samlede inntekten ikke er regnet med, bli en alvorlig belastning. MFO vil derfor be om at det vurderes å endre bestemmelsen slik at inntektene som frilanser alltid regnes med i grunnlaget, uansett om de utgjør en stor eller liten andel av den samlede inntekten.

Forlag til lovtekst (pkt. 11 i høringsnotatet)

Med den endringen av ftrl. § 8-42 som departementet foreslår, blir bestemmelsene for kombinasjonene «Arbeidstaker og selvstendig næringsdrivende» (§ 8-41), «Selvstendig næringsdrivende og frilanser» (§ 8-42) og «Arbeidstaker, selvstendig næringsdrivende og frilanser» (§ 8-43) i praksis helt like.

MFO vil be departementet vurdere om det kan være hensiktsmessig å samle disse bestemmelsene i én og samme paragraf, eller alternativt å endre også § 8-43 slik at den også tekstmessig samsvarer med ny tekst i § 8-42.

Vi gjør dessuten oppmerksom på at § 8-41, annet ledd, alternativ 1) bør endres slik at den samsvarer med ny § 8-28 ved at «*aktuell ukeinntekt*» endres til «*aktuell månedsinntekt*».

Andre forhold

Vi er innforstått med at denne høringen ikke omfatter spørsmålet om sykepengedekning for selvstendig næringsdrivende. Som nevnte innledningsvis er en stor del av MFOs medlemmer selvstendig næringsdrivende eller har kombinasjoner inntekt som selvstendig næringsdrivende og andre inntektsarter. Ofte er dette utøvende musikere som er ufrivillige næringsdrivende i den forstand at de ikke får arbeidsoppdrag uten å måtte ta dem i egen næring, og som heller ikke er i en forhandlingsposisjon som gjør det mulig å oppnå et arbeidsvederlag som står i forhold til at oppdraget utføres i egen næring. I noen tilfeller handler det også om tvungen, uekte næringsvirksomhet.

Mange av disse medlemmene oppnår ikke overskudd i næring som gjør det mulig å sette av buffere for perioder med inntektsbortfall, tegne frivillige forsikringer for bedre sykepengedekning eller sette av midler til fremtidig tilleggspensjon.

Det sier seg selv at med den någjeldende sykepengedekningen på 65 prosent fra 17. sykedag så settes disse medlemmene i en ytterst vanskelig økonomisk situasjon både ved kortere eller lengre perioder med arbeidsuførhet. Vi benytter derfor anledning til å minne om våre tidligere henvendelser om at det må vurderes å gi selvstendig næringsdrivende med lave inntekter full sykepengedekning.

Vi gjør til slutt oppmerksom på at MFO er tilknyttet Kunstnernettverket, og at vi også stiller oss fullt ut bak nettverkets felles høringsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

Hans Ole Rian
Forbundsleder

Odd Langklopp
Seniorrådgiver